

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 16

30. 8. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU **Konfucius: Být králem je morální závazek**
Pokušení Velkého inkvizitora
Církev ochrání Kristus, my však nesmíme mlčet

02

05

08

Foto: František Ingr / Člověk a Věra

Když je rakví víc než kolébek

Anglický spisovatel G. B. Shaw řekl, že zná tři druhy lži. Malou lž, velkou lž a statistiku. Přesto začnu právě u ní. Statistiky uvádí, že ubývá populace. Převažuje počet zemřelých nad narozenými, rakví je více než kolébek. Už řadu let se tento rozdíl pohybuje kolem minus 30 tisíc lidí ročně. Jako by každým rokem zmizelo v naší vlasti jedno třicetitisícové město. Školy se slučují pro nedostatek dětí. Porodnice se ruší pro málo porodů. Průzkumy sociologické a demografické se shodují v tom, že pokud dnešní společnost neobjeví nebo nějak zásadně nezmění svůj hodnotový řád, těžko najdeme cestu, jak zastavit tento neblahý trend postupně mizející populace. Tyto průzkumy dále potvrzují, že pokud má naše doba tržní a spotřební zaměření, kde se vše poměřuje ziskem, penězi, majetkem, požitkem, kariérou a konzumním pohodlím, nutně mizí v lidech schopnost obětovat se a tím se oslabuje i schopnost přežít a myslet na to, co přijde po nás. Národ tak může rezignovat

na svou vlastní budoucnost a ztratit důvod k další existenci.

To, co nám dnes chybí, je ona zdravá touha po dětech, radost z dětí, vědomí, že právě rodičovství, mateřství, věrná láska a pevné rodiny činí člověka šťastným, plně rozvíjí jeho osobnost a dává smysl jeho životu. Jinak to není život, ale přežívání. To je ono východisko, které otvírá naději a budoucnost.

Zde mi přichází na mysl dvě vlastnosti Panny Marie. Ukazují, jak je potřebné, aby každý národ, i ten náš, znovu objevil, co jsou to hodnoty sebedarování a oběti. A to jsou právě ony mariánské vlastnosti. Vždyť celé dějiny křesťanství vlastně začaly ve chvíli, kdy jedna mladá dívka jménem Maria řekla Bohu své ANO, já chci to dítě, a stala se matkou Spasitele. Touto cestou vstoupil Bůh do dějin, aby jim dal nový směr, plný naděje a požehnaní. Onu prorockou sílu, která nám má připomenout, že nejsme stvoření proto, aby nás pohltila prázdnota hmoty, ale

abychom objevili novou inspiraci a sílu Božího pozvání k životu, k lásce, k onomu sebedarování a oběti.

Olomoucký arcibiskup Stojan říkával: „Mám jenom to, co jsem dal.“ Tato věta je v příkrém rozporu se vším, co hlásá tržní ekonomika. Ta nás přesvědčuje, že máme jen to, co jsme vydělali, získali, nahromadili. Jenže toto nikoho nespasí. Bůh jasně hovoří něco opačného: Máš jen to, co jsi dal, máš jen to, co jsi daroval, co jsi ztratil pro druhé, máš jen to, čeho jsi se zřekl, co jsi obětoval.

Pokud myslíš na sebe, nemáš nikdy dost, pokud myslíš na druhé, dostaneš víc, než o co jsi prosil. To jediné se ti počítá, to je onen poklad v nebi, který ti nikdo nevezme, to je tvé jediné konto, platební karta, která platí před Bohem. A to rozhodne o tvém věčném osudu.

*prof. PhDr. ThDr. MUDr. et Dr. Jaroslav
Maxmilián Kašparů, Ph.D., dr. h. c.
řeckokatolický kněz a psychiatr*

KONFUCIUS: BÝT KRÁLEM JE MORÁLNÍ ZÁVAZEK

Největší čínský filosof přišel s teorií o nápravě jmen. Podle ní musí název odpovídat realitě. Chová-li se král jako tyran, nemůže se honosit titulem král. Ten v sobě totiž nese morální závazek.

Konfucius je považován za prvního čínského filosofa. Je reformátorskou postavou, která natrvalo poznamenala čínskou kulturu, politiku a náboženství. Žil v 6. století před naším letopočtem. Konfucianismus výrazně zasáhl do dějin náboženství a kultury východní Asie a ve 3. století našeho letopočtu se za dynastie Chan stal oficiální státní ideologií.

Konfucius je autorem řady děl, z nichž nejznámější je *Pět klasiků*. Jedná se o pět knih, které obsahují například sbírku historických pramenů, poezie nebo zásady dvorských rituálů a etikety. Možná nejčastěji jsou ovšem citovány pasáže z dalšího díla *Hovory*. Kniha vznikla krátce po Konfuciově smrti a zachycuje jeho výroky a postřehy tak, jak je zaznamenali jeho žáci.

Náprava řeči

Právě v knize *Hovory* je uvedeno, že společenský chaos je často způsoben neschopností nazývat věci pravými jmény. Když se Konfucia ptali, co by učinil, kdyby se stal panovníkem, odpověděl, že by nařídil „nápravu řeči“. Náprava řeči dává společnosti řád, protože slova, očekávání a chování lidí jsou v harmonii. Konfucius napsal:

„Je-li řeč nesprávná, pak se to, co se říká, neshoduje s tím, co je míněno.“

„Neshoduje-li se to, co je řečeno, s tím, co je míněno, nemůže být vykonáno to, co má.“

V takovém případě, tvrdí Konfucius, „nebudou obřady ani hudba vzkvétat“.

Král se musí chovat jako král

Podle historických knih je „náprava řeči“ jedním z klíčových konceptů konfucianismu. Je důležité, aby jména a tituly odpovídaly realitě a chování. Kniže by se měl chovat jako kníže a stejně tak i ostatní musí být hodni svého jména. Doslova se v knize *Hovory* píše, že „kníže nechť je

knížetem, ministr ministrem, otec otcem a syn synem“.

Na Konfucia navázal další z velkých čínských filosofů Mencius přezdívaný „Druhý mudrc“. Ten žil zhruba ve stejné době jako Platón nebo Aristoteles, tedy ve 4. století před Kr. Konfuciánská náprava řeči podle něj znamená, že pokud se někdo chce nazývat králem, musí se tak chovat. Titul „král“ v sobě nese morální závazek. Pokud se král chová jako tyran nebo zanedbává své poddané, porušuje svůj závazek a vážně škodí společenské harmonii. Názvy musí odpovídat činům.

Totéž podle Mencia platí i pro ministry. Titul ministr s sebou nese povinnost dodržovat morální principy, nejen slepě poslouchat. Ministr, který pochlebuj špatnému králi, zklamal ve své roli, protože porušil princip, že názvy se shodují s činy.

Střih do současnosti

Jak by mohla vypadat současnost, kdyby se společnost rozhodla dodržovat klíčový princip konfucianismu? Lidé by se lépe orientovali v politice. Každá strana, jejíž politický program je založen na tom, že napřed okrade občany, byť to vznešeně nazve zvýšením daní, je socialistická. Pokud by společnost dodržovala princip, že názvy musí odpovídat činům, viděli by lidé jasně, že jim v drtivé většině vládnou socialistické strany, které se liší pouze v tom, komu nakradený majetek velkorýse rozdají. Konfuciánského principu se drží pouze námořní lupiči, protože je to jediná strana, která dokázala svůj politický program vtěsnat v celém rozsahu do svého názvu.

Správné názvy

Lidé by se přestali bát používat správné názvy. Americká spisovatelka Ayn Randová argumentuje, že pokud lidé, kteří chtějí něco tvořit, musí žádat o povolení

lidí, kteří nikdy nic nevytvořili a nevytvoří, společnost nevyužívá svůj potenciál.

Lidé, jejichž jedinou činností je bránit jiným lidem v tom, aby něco vytvořili, jsou parazité. Jak jinak nazvat byrokraty, kteří po malých kapičkách nepozorovaně vysávají z pracujících lidí poslední zbytky motivace něco vyprodukovat? Pěkně v tichosti jako pijavice, aby si lidé nevšimli, z kolika ran jim z těla prchá životadárná tekutina.

Informativní zprávy

Zprávy v médiích by na rozdíl od současnosti odpovídaly realitě, a proto by jim lidé lépe rozuměli. Například:

„Tyranská byrokracie se sídlem v Bruselu již neví, jak se udržet u moci, a proto zavádí digitální měnu a kontrolu sociálních sítí.“

„Státní zaměstnanci v kultuře požadují, aby jim lidé platili za umění, které by si jinak dobrovolně nekoupili.“

„Propagandistický odbor tyranské demokracie požaduje, aby jejich socialisticko-zelenou propagandu v televizi a rozhlase platili občané, a to včetně cestovních příkazů pro široké příbuzenstvo. Občané navíc nemají žádné právo kontrolovat, jak se s jejich penězi hospodaří.“

„Vyděračské organizace, které za státní peníze předstírají, že konají dobro, představují skutečnou hrozbu pro demokracii, protože demonstrují za to, aby vláda neplnila svůj volební program, kvůli kterému ji lidé volili.“

Post scriptum

I bez nutnosti uvádět přesné definice pozná každý člověk, kdo poskytuje skutečnou veřejnou službu a kdo je parazitem. Stejně tak, kdo opravdu pomáhá druhým, nebo si z dobra udělal pouze výdělečný byznys.

syrzdarma.cz

SLOVO KNĚZE

Náš život není napsán ve hvězdách

Počátky vesmíru i lidského života jsou stále zahaleny tajemstvím, které nedokážeme úplně pochopit. Člověk se proto odjakživa snažil najít ve světě nějaký pevný řád a vysvětlení toho, co ho čeká. Dříve se například věřilo, že každý člověk se rodí pod určitou hvězdou a jeho osud je předem daný. Podobnou představu známe i z pohádek o sudičkách, které u kolébky určovaly, jaký život dítě povede a co ho potká.

Takové představy dávaly lidem pocit jistoty. Pomáhaly jim přijmout skutečnost, že mnoho věcí v životě nedokážeme předvídat ani ovlivnit. Mýty a pohádky nabízely jednoduché vysvětlení světa a zároveň člověka zbavovaly části odpovědnosti. Jestliže totiž všechno určily hvězdy nebo sudičky, pak už příliš nezáleželo na lidském rozhodování a svobodě.

Postupně ale člověk poznává, že život tak jednoduchý není. Naše cesta není předem napsaná někde ve hvězdách. Utváří se také našimi rozhodnutími, tím, jak jednáme a jak odpovídáme na to, co nás v životě potkává. Pro věřícího člověka přitom nejde jen o jeho vlastní vůli. Lidská svoboda se setkává s Božím plánem a s řádem, který člověka přesahuje.

Skutečné tajemství života proto není v tom, zda máme někde předem napsaný osud. Důležitější je, jak se rozhoduje-

me právě teď a jakým směrem svůj život vedeme. Nemusíme hledat odpovědi ve hvězdách. Můžeme hledat Světlo, které nám ukazuje, co je dobré, spravedlivé, pravdivé a naplněné láskou.

Duchovní dospělost znamená přijmout, že nemáme předem připravený scénář svého života. Dostáváme svobodu a zároveň odpovědnost. Osud pak není pevně nakreslená čára, ze které nelze uhnout, ale cesta, která vzniká také našimi rozhodnutími. Právě v tom spočívá lidská důstojnost: člověk není pouhou hříčkou okolností, ale může se svobodně rozhodovat pro dobro. Zároveň ví, že jeho život má smysl, který ho přesahuje. Přesně takový byl život Panny Marie, jejíž narození si v těchto dnech připomínáme. Měla výsady, které bohužel nikdo jiný, tedy ani vy, ani já, nemáme. To však není omluvenkou pro naši zaviněnou slabost. Je třeba odvahy a zápasu.

Nemusíme tedy hledět k obloze a čekat, co nám hvězdy přinesou. To, co k nám v životě přichází, nemusíme chápat jako slepý a nevyhnutelný osud. Můžeme to přijmout jako pozvání, na které svobodně odpovídáme. Právě v této odpovědi se ukazuje vážnost a velikost lidského života.

redakce

Když jsem před lety četl ve Světle článek o zjevení Panny Marie v Šiluvě v Litvě, dospěl jsem k rozhodnutí, že to bude jednou cíl jedné z následujících poutí. Vida, a netrvalo to ani tak dlouho (co to je deset let) a jsem tu, Bohu díky. Jen si tak říkám, proč mi to tak dlouho trvalo. Doposud jsem totiž tvrdil, že mé nejoblíbenější místo spojené se zjevením Matky Boží je La Saletta pro klid, jaký tam je v porovnání s Lurdy. Ovšem v porovnání se Šiluvou je La Saletta rušná křižovatka.

Tady se vám totiž může klidně stát, že vstoupíte do baziliky P. Marie a jste tam třeba i půl hodiny sami, a to samé se vám přihodí klidně i v kapli, která je zbudována na samotném místě zjevení. Pravda, není tady spousta obchodů, kde by bylo možno zakoupit sobě či svým drahým nějakou tu památku, popřípadě kýč s odkazem na toto konkrétní místo, ale pohlednice a růženec přece stačí. Musí.

Kdo má rád trochu toho poutního ruchu, může vyrazit na Horu křížů, kde narazí na dostatek poutníků i turistů, kteří ale rozhodně nepřecísli počet křížů, byť by v dodávání lidí spolupracovali všechny poutní agentury dohromady. Tolik křížů najednou, a ani od narození, jsem ještě nikdy neviděl. Tenhle „brdek“ v polích a lukách je tedy také svědectvím, že pokud je víra pevná a odhodlání spojené s vytrvalostí lidu obecného nezlomné, je možné s pomocí Boží vyhrát i nad KGB. A milovníci moderní církevní architektury mohou navštívit benediktinský klášter v Palendriai. Obě místa jsou od Šiluvy vzdálena ca hodinu autem. Je tu zkrátka krásně a stojí to určitě za to se sem vypravit.

V Šiluvě 19. 8. 2026

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, O.Praem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY
Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví:
www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Raniero Cantalamessa: Moc Kristova kříže

Dosud nevydané promluvy papežského kazatele Raniera Cantalamessy, které pronesl v letech 2002–2024 ve Svatopetrské bazilice při liturgii Velkého pátku.

Brož., 200 s., cena 289 Kč

DÁ-LI SI ŘÍCI, SVÉHO BRATRA JSI ZÍSKAL

6. září 2026 – 23. neděle v mezidobí – Mt 18,15–20

Augustin

Pán nás napomíná, abychom nebyli lhostejní k hříchům druhého. Ne však tak, že bychom hledali, za co bychom jej mohli pokárat, nýbrž abychom hleděli na to, co můžeme napravit. Napomínat totiž máme s láskou: ne s touhou zranit, ale se snahou napravit. Jestliže to zanedbáš, stáváš se horším než on. On tím, že se dopustil bezpráví, zasadil těžkou ránu sám sobě; ty však nedbáš na ránu svého bratra. Svým mlčením se proviňuješ více než on svými urážlivými slovy.

Raban

Pán nepřikazuje odpouštět bez rozlišování, nýbrž tomu, kdo naslouchá, poslechně a činí pokání; aby odpuštění nebylo nedosažitelné, ale zároveň aby shovívavost nebyla bezbřehá.

Jan Zlatoústý

A neříká: „Obviň ho“, ani „spílej mu“ či „žádej zadostiučinění“, ale: „napomeň ho“ – připomeň mu jeho hřích, řekni mu, co jsi od něj utrpěl. Je totiž spoután hněvem či studem a je omámen jako člověk v hlubokém spánku. Proto je třeba, abys ty, který jsi zdrav, přišel k němu, který je nemocný.

Jeroným

Je však třeba vědět, že jestliže se proti vám provinil váš bratr a v nějaké věci vám ublížil, máte moc – ba povinnost – mu odpustit, neboť máme přikázáno odpouštět těm, kdo se provinili proti nám. Proto se zde také říká: „Když tvůj bratr zhřeší proti tobě.“ Jestliže se však někdo proviní proti Bohu, není na našem rozhodnutí, zda mu odpustíme. My však děláme pravý opak: když je uražen Bůh, býváme shovívaví, ale když někdo urazí nás, začneme proti němu bojovat.

Spásou druhého získáváme také svou vlastní spásu.

Tato slova však můžeme chápat také duchovně: jsou-li duch, duše a tělo v sou-

Sandro Botticelli: Appelova pomluva (1497)

ladu a není-li mezi nimi boj protichůdných vůlí, dosáhnou od Otce všeho, oč prosí. Nikdo totiž nepochybuje, že taková prosba je dobrá, jestliže tělo chce totéž co duch.

Órigenés

Musíme však dobře uvážit, zda se toto přikázání vztahuje na každý hřích. Co když někdo spáchá některý z hříchů, které vedou ke smrti – například se dopouští těžké sexuální nemravnosti, cizoložství či vraždy? Je rozumné i v takových případech napomenout jej pouze mezi čtyřma očima, a pokud poslechně, ihned říci, že jsme jej získali? Nebo má být z Církve vyloučen, případně teprve tehdy, když byl napomenut před svědky i před Církví, a přesto ve svém dosavadním jednání setrvává? Jiný člověk s ohledem na nesmírné Kristovo milosrdenství řekne, že Kristova slova mezi hříchy nerozlišují, a proto ti, kdo je vztahují jen na malé hříchy, jednají proti Kristovu milosrdenství. Jiný však tato slova pečlivě zváží a bude tvrdit, že nebyla řečena o každém hříchu. Kdo totiž páchá tak závažné hříchy, není skutečně bratrem, nýbrž se pouze bratrem nazývá; a s takovým podle apoštola

nemáme ani jíst. Stejně jako ti, kteří tato slova vztahují na každý hřích, mohou dávat nedbalým příležitost k hřešení, tak na druhé straně člověk, který učí, že hříšníka máme po napomenutí před svědky a před Církví považovat za pohana a celníka i při malých, a nikoli smrtelných hříších, se zdá být příliš přísný. Nemůžeme totiž prohlásit, že takový člověk definitivně zahyne. Zprv proto, že ten, kdo neposlechl trojí napomenutí, může poslechnout při čtvrtém. Zadruhé proto, že někdy člověk již v tomto světě dostává trest větší, než odpovídá jeho provinění, a může mu to být k užitku. A konečně proto, že Pán neřekl jednoduše: „Ať je pohanem a celníkem,“ nýbrž „ať je pro tebe jako pohan a celník.“ Kdo tedy byl při lehkém provinění třikrát napomenut, a přesto se nenapravil, toho máme považovat za pohana a celníka a stranit se ho, aby se zastyděl. Zda jej však také Bůh bude soudit jako pohana a celníka, to nám nepřísluší prohlašovat; to náleží Božímu soudu.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

POKUŠENÍ VELKÉHO INKVIZITORA

Troufám si tvrdit, že v knihovně každého člověka existují tři druhy knih.

Ty, které jsme nikdy neotevřeli. Ty, které jsme po dočtení zavřeli a odložili. A konečně ty, které zavřít jednoduše nejdou. Jejich otázky se usadí v mysli a vracejí se znovu a znovu pokaždé, když se díváme na svět kolem sebe.

Bratři Karamazovi Fjodora Dostojevského spadají v mé knihovně do třetí kategorie. Jsou sondou do lidského srdce. Snad nikde to není patrnější než v proslulé legendě o Velkém inkvizitorovi. Mnozí ji čtou jako kritiku církevní moci nebo jako odvážnou polemiku s křesťanstvím, a přestože inkvizitor by mohl být samozřejmě jen obrazem zkaženého církevního představitele, také by mohl dokonale zobrazovat pokušení, které se může usadit v srdci každého člověka, a proto působí jeho řeč tak znepokojivě.

V legendě se Kristus vrací na zem, do Sevilly v době vrcholící inkvizice. Lidé ho okamžitě poznávají. Uzdravuje, budí naději, jeho přítomnost přitahuje zástupy. Přesto je ještě téhož večera zatčen a uvězněn. Ne pohany, ale těmi, kdo zasvětili svůj život službě Bohu. V noci jej navštíví starý inkvizitor a pronese dlouhý monolog, který patří k nejpozoruhodnějším textům světové literatury. Nejvíce na něm člověka překvapí, že inkvizitor nemluví jako šílenec ani jako cynik. Jeho argumentace je promyšlená, místy téměř přesvědčivá. Tvrdí, že Kristus přecenil člověka. Domníval se, že člověk touží po svobodě, ale ve skutečnosti prý většina lidí žádnou svobodu nechce. Svoboda znamená odpovědnost, nejistotu a nutnost neustále rozlišovat mezi dobrem a zlem. To všechno je příliš náročné. Lidé podle inkvizitora touží především po jistotě. Chtějí vědět, co si mají myslet, jak mají jednat a komu mají svěřit tíhu rozhodování. A právě to jim podle něj církev nabídla. „Opravili jsme tvé dílo,“ říká Kristu. „Vzali jsme lidem břemeno svobody, a proto jsou konečně šťastní.“

Když jsem tuto pasáž četla poprvé, měla jsem za to, že hlavním tématem ka-

THE BROTHERS KARAMAZOV

Fyodor Dostoyevsky

Foto: simonandschuster.com.au

pitoly je zneužití církevní autority. Dnes si tím už nejsem tak jistá, protože jsem mezitím poznala něco, co mé patnáctileté já poznat nemohlo: jak těžké je být opravdu svobodný.

Pamatuji si, jak jsem jednou v nově nabytém stavu dospělosti stála před důležitým rozhodnutím a volala domů s nadějí, že mi tatínek řekne, co mám dělat. Trpělivě se mnou prošel všechny možnosti, zvažoval argumenty pro i proti a já si říkala: „Výborně, za chvíli přijde řešení.“ Místo něj se ozvalo jen klidné: „Ale nakonec se stejně budeš muset rozhodnout sama.“

Dodnes si vybavuji svůj vnitřní protest. Prosím? Takže takhle vypadá dospělost? Žádná morální policie? Nikdo, na koho budu moct později svalit odpovědnost, když se rozhodnu špatně? U jaké přepážky se podává reklamace na svobodu?

Ale zpět k románu. Zdá se mi, že Dostojevský zde pokládá mnohem hlubší otázku, než jakou jsem v patnácti letech

dokázala rozlišit. Neptá se především, proč autority selhávají, ale proč jsme my sami tak ochotni vzdát se vlastní svobody. Proč nás přitahují lidé, kteří mají odpověď na každou otázku, proč se nám uleví, když někdo rozhodne za nás, a proč nás tolik zneklidňuje situace, v níž musíme nést odpovědnost za vlastní svědomí. Není těžké odsoudit inkvizitora. Mnohem těžší je připustit, že něco z jeho logiky se občas ozývá i v našem vlastním srdci.

Zde se Dostojevského podobenství příhodně setkává s evangeliem. Kristus nikdy člověka nezabavuje svobody. Nikdy nikoho nemanipuluje ani nenutí. Zve, vybízí, klade otázky a někdy dokonce nechává své posluchače odejít. Proto je závěr legendy o Velkém inkvizitorovi pro mnohé překvapivý. Inkvizitor přednáší Kristu dlouhou, brilantně vystavěnou řeč. Očekávali bychom, že Kristus odpoví ještě silnějšími argumenty a jeho logiku rozdrtí. Jenže Kristus po celou dobu mlčí. Když inkvizitor domluví, pouze k němu přistoupí a políbí ho na rty.

Někdy je velkým pokušením nás křesťanů nenápadná touha, aby nás Bůh zbavil svobody, kterou nám sám daroval. Aby za nás rozhodoval, místo aby nás učil rozlišovat. Aby věci byly černobílé. Aby nám ušetřil námahu zrání. Ale to Kristus nikdy neudělá. Miluje člověka natolik, že mu nechává svobodu, i za cenu, že ji člověk někdy použije špatně.

Magdaléna Misterková

Mgr. Magdaléna Misterková
publicistka

OD VNITŘNÍHO OSVOBOZENÍ K ODVAZE SKOČIT DO SVĚTA

Křest z nás sice učinil svobodné Boží děti, avšak růst do plné zralosti vyžaduje neustálou sebekázeň a ochotu podřídit se Božímu vedení. Skutečná svoboda není statickým majetkem, který bychom mohli bezpečně uzamknout v soukromí našeho domovu či Církve. Je to dynamická síla, která se plně projevuje teprve tehdy, když přejdeme od pouhého vnitřního osvobození k angažované „svobodě pro něco“. Jak můžeme v dnešní ustrašené době překonat defenzivní pozice a neohroženě hlásat světu pramen skutečné svobody?

Povolání k plnosti a past sebestřednosti

Všichni lidé jsou povolání ke svobodě. Ti, kteří Bohu přitakali a přijali křest, byli vybaveni k tomu, aby dokázali žít v této svobodě v síle modlitby, ve víře v Boží prozřetelnost a všemohoucnost, posilování a očistění svátostmi, ve vzájemné podpoře společenství, povzbuzování životy svatých, pod vedením církve a skrze další dary milosti, které nám Kristus zanechal. Křestní pramen není jen symbolem smytí hříchů, ale je to skutečný ontologický přerod, při kterém člověk dostává novou kapacitu srdce. Dostává výbavu k tomu, aby mohl překročit hranice své biologické existence a vstoupil do nadpřirozeného života s Bohem. Tento dar je však svěřen do křehkých hliněných nádob naší lidské přirozenosti, která zůstává zraněná náklonností k hříchu.

Právě proto je darovaná svoboda neustále vystavena pokušení zneužití a degradace. Aby se tato svoboda nestala záminkou k návratu prosazování sebe (Gal 5,13), byl nám dán zákon Lásky a směrnic Desatera přikázání. Svatý Pavel ve svém listu Galaťanům důrazně varuje před tím, aby se svoboda nestala zástěrkou pro tělesnost a sobectví. Lidské ego má totiž neuvěřitelnou schopnost zotročit i ty nejvznešenější Boží dary a proměnit je v nástroje vlastní sebestřednosti. Desatero a Kristův zákon lásky proto fungují jako neomylné kontrolní mechanismy. Ukazují nám, zda naše svoboda skutečně směřuje k Bohu, nebo zda se stává pouhým rafinovaným způsobem, jak prosazovat vlastní vůli na

úkor druhých.

Od „svobody od“ ke „svobodě v“

Pokud dosáhneme vnější a vnitřní „svobody od něčeho“ – tedy osvobození od nadvlády hříchu, ochromujícího strachu, zotročujících závislostí či falešných lidských ohledů –, můžeme začít prožívat hlubší rovinu, kterou nazveme „svobodou v něčem“. Ta se projevuje v hodnotách zásadních pro lidskou důstojnost, jako jsou pravda slova, krása, dobro, víra či naděje, a v určitém smyslu se s nimi přímo ztotožňuje. Člověk vysvobozený z vězení hříchu totiž nezůstává stát na prázdném místě; naopak vstupuje do prostoru křesťanských ctností. Svoboda „v něčem“ znamená, že lidská tvořivost, intelekt a vůle nacházejí svůj bezpečný domov v pravdě a dobru, kde mohou plně rozkvést.

Tato rovina je praktickým vyjádřením toho, jak moc si vážíme získaného osvobození a jak je chceme dále rozvíjet. Svobodu nebudeme na zemi nikdy vlastnit jako statický, jednou provždy zajištěný majetek. Je to živý organismus, který vyžaduje neustálou péči a bdělost, což nás pokaždé bude stát velkou mírou sebeovládání. Naše sebekázeň musí být o to větší, když vidíme, že lidé kolem nás svobodu zneužívají k vlastnímu prospěchu bez ohledu na ostatní. V prostředí, kde se svoboda devalvovala na bezbřehou svévoli, se křesťan stává strážcem jejího skutečného smyslu. Uvědomuje si, že svoboda je nezasloužený Boží dar, pro který máme vytvářet ty správné podmínky. Bůh sám je mírou vši svobody a pra-

Foto: Anička Guthrie / Člověk a Víra

menem, u něhož můžeme utišit svou žízeň i v nepříznivých vnějších podmínkách, v dobách společenského tlaku či pronásledování.

Zápas lidské slabosti s Duchem

Svoboda je jev dynamický, protože není a v tomto světě nikdy nebude dokonalá. Je totiž stále o co usilovat a čemu se bránit. Svatý Augustin tvrdí, což připomíná i encyklika *Veritatis splendor* (VS 17), že v tomto světě budeme stále žít jen v částečné svobodě, protože cítíme ve svých údech jiný zákon, odporující zákonu našeho rozumu. Křtem byl sice zničen hřích, ale nebyla zničena náklonnost k hříchu. Ta pramení z naší slabosti, tj. důsledek dědičného hříchu. Jde o vnitřní konflikt, který doprovází každého křesťana až do konce pozemské pouti: neustálé napětí

mezi tím, k čemu nás volá Duch a k čemu nás stahuje naše padlá přirozenost.

Počátek této nedokonalé svobody je v zachovávání Božích přikázání. Míru naší svobody pak zjistíme podle míry, s níž Boží přikázání nevnímáme jako břemeno, ale jako vítanou směrnicí na cestě. Zde se láme chleba v našem duchovním životě. Pokud pro nás přikázání představují jen těžký seznam zakázek a příkazů, které plníme ze strachu před trestem, jsme stále ještě v pozici duchovních otroků nebo nedorostlých dětí. V tom tkví rozdíl mezi životem podle Ducha a životem podle těla (Gal 5,16). Ten, kdo žije spíše podle Ducha, chce sloužit druhým a nalézá v Božím zákoně základní a nutnou cestu k rozvíjení lásky, pro kterou se svobodně rozhodl a kterou chce uskutečňovat. Cítí dokonce vnitřní naléhání – skutečnou a opravdovou „nutnost“, a nikoliv již donucování –, aby se nespokojil jen s minimálními požadavky zákona, nýbrž aby je prožíval v „plnosti“. Dokud žijeme na zemi, je tato cesta ještě nejistá a málo pevná, ale možná díky milosti, která nám dopřává plnou svobodu Božích dětí (Řím 8,21). Ta nám umožňuje, abychom morálním životem odpovídali na vznešené povolání být „syny v Synu“ (VS 18).

„Svoboda pro něco“ a křesťanská spoluodpovědnost

Třetí a poslední ze základních podob svobody, které můžeme rozlišovat, nikoli však od sebe oddělit, nazveme „svobodou pro něco“. Nejedná se ale o nějakou teorii, ale o konkrétní a angažovanou aplikaci „svobody v něčem“, a to nejen pro sebe samé, ale hlavně pro naše okolí a koneckonců pro celý svět. Svoboda, která zůstane uzavřená uvnitř člověka, často ztuhne a ztratí svou dynamiku. Musí se proměnit v čin sebedarování. Takto se kruh v jistém smyslu uzavírá: křesťan, osvobozený Kristem, stává se poslušností ke Kristu a jeho následováním v dějinách protagonistou procesu za osvobození druhého člověka. Křesťan se křtem stal nositelem svobody a měl by jím být ve svém životě. Nejedná se o čestný titul, ale o výzvu k angažovanosti a vynalézavosti s velkou porcí dobrodružství a rizika.

Foto: Milena Machálková / Člověk a Věra

Dnešní křesťané však někdy trpíme duchovní bázlivostí. Slovy Hanse Urse von Balthasara můžeme říci: „Lidé, kteří se bojí skočit, toto se z nás stalo, (...) lidé vychovaní tak, aby nedůvěřovali skoku. Všichni jdou kolem nás, a my zůstáváme stát... Jak se znovu naučit odvážně skákat?“ Tento povzdech přesně míří do srdce naší současné situace. Často se stahujeme do bezpečí našich farních budov a katolických subkultur, protože se bojíme konfrontace se sekulárním světem. Chybí nám postoj zralé víry, neotřesné naděje a angažované lásky s autonomní a soběstačnou vůlí v kontextu Církve. Zralá víra je projev žitého křesťanství vybavený ctnostmi, posílený a očištěný svátostmi, společenstvím a modlitbou a založený na hlubokém vztahu s Bohem, ze kterého vyvěrá. Je to výzva k znovu-vy kročení křesťana z pozic, kam se nechal zatlačit. Víra přece není soukromá věc, která se má prožívat v úkrytu.

Kam má tedy křesťan vykročit? Do světa. Nikoli za účelem splynutí se světem nebo dokazováním světu čehosi, ale k tomu, aby světu svědčil a neohroženě hlásal pramen skutečné svobody a na svém životě hmatatelně zvěstoval plody získané křesťanské svobody, kterou od Boha nabyt. Na obzoru dějin se očekává, že křesťanské společenství bude místem svobodného vztahu mezi rozličnými a někdy protichůdnými charismaty autority a svobody. Má se tak stát právě pomocí obnovenému pochopení smyslu „služby“. Svoboda je jako nové víno, které neustále potřebuje nové měchy (Mt

9,17). Tyto nové měchy představují naši ochotu neustále obnovovat formy našeho svědectví, aniž bychom slevili z věčné pravdy evangelia.

„Svoboda pro něco“ se projevuje spoluodpovědností, která se vyznačuje svatou smělostí, věrností, ale také otevřeným dialogem a láskyplnou konstruktivní kritikou. Není založená na svévoli, ale na poslušnosti, která v sebekázni naší vlastní svobodu sice spoutává, ale zároveň ji zušlechťuje, neboť ji otevírá také pro druhé. Skutečná svoboda se totiž plně realizuje v paradoxu služby, který nám zanechal náš Pán: „Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.“ (Mk 10,42–45) V tom je to náročný úkol, ale nejsme na to sami.

P. Tomas van Zavrel

P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
administrátor farností Hluboká nad
Vltavou a Hosín

CÍRKEV OCHRÁNÍ KRISTUS, MY VŠAK NESMÍME MLČET

Kardinál Raymond Burke vyjádřil vážné obavy ohledně uplatňování konceptu „synodality“ na nedávné konzistoři. Varoval, že současný způsob vedení jednání může oslabovat otevřenou diskusi uvnitř Kolegia kardinálů a zastírat důležité otázky, kterým církev čelí.

V rozhovoru pro *The College of Cardinals Report* z 28. června, jenž následoval po konzistoři svolané papežem Lvem ve dnech 26. až 27. června, kardinál Burke uvítal skutečnost, že se kardinálové opět společně sešli. Připomněl, že za pontifikátu papeže Františka se podobná setkání po mnoho let nekonala, a možnost intenzivnější bratrské výměny názorů označil za „velmi významný přínos“. Zároveň však vyjádřil obavy, že struktura jednání výrazně omezovala smysluplnou diskusi. Konzistoř totiž převzala model známý ze „synodálních“ procesů – kardinálové byli rozděleni do malých pracovních skupin a jejich debata se řídila podle předem připravených otázek.

Řízený proces

Podle Burkea tento způsob práce bránil hlubší výměně názorů a výsledkem byly pouze souhrny založené na dosaženém konsenzu. Takový postup podle něj může způsobit, že odlišné, ale důležité názory se k papeži vůbec nedostanou. „Zprávy obsahují pouze to, na čem se všichni kardinálové shodli,“ uvedl kardinál Burke a dodal, že stanoviska, která nesdílí většina, budou vynechána, přestože mohou mít zásadní význam. Za nejprínosnější část celé konzistoře označil závěrečné jednání vedené tradičním způsobem – otevřenou debatou za přítomnosti papeže. Ačkoli bylo časově omezené, právě tento formát podle něj umožnil skutečnou výměnu názorů. Připomněl, že právě takto probíhaly konzistoře v minulosti. Celkově však označil průběh konzistoře za „velmi řízený“ proces, v němž byli zřejmě předem určeni vedoucí diskusí a prostor pro spontánní vystoupení byl značně omezen. Podle jeho názoru tím dochází k oslabování role kardinálů jako

Foto: vatican.va

poradců papeže.

Kardinál Burke se následně vyjádřil k stále častějšímu používání pojmu „synodalita“ v životě církve. Popsal jej jako pojem, který nemá jasnou definici ani oporu v církevní tradici. Připustil, že synody existují v církvi již dlouho jako příležitostná poradní shromáždění, ale zdůraznil, že nikdy nebyly chápány jako něco, co by tvořilo samotnou podstatu církve. „Neexistuje žádná definice synodality a v církevních dějinách pro ni nenajdeme žádný precedent,“ prohlásil. Zároveň vyjádřil znepokojení nad tím, že se zavedené církevní struktury, jako jsou konzistoře, propojují s konceptem, který podle něj postrádá jasný obsah. S odkazem na slova svatého Pavla o předávání víry: „Předal jsem vám to, co jsem sám přijal,“ Burke zdůraznil, že zachování kontinuity je pro církev zásadní a v současném pojetí synodality chybí. „Musíme tedy trvat na tom, aby se s celou touto záležitostí kolem synodality přestalo a aby

byla velmi důkladně prostudována. Hovoříme totiž o samotném životě církve a o spáse duší,“ řekl.

„V církvi nedochází ke změnám paradigmatu“

Kardinál rovněž varoval před přetvářením zavedených církevních struktur podle toho, co označil za současnou a nedostatečně prověřenou myšlenku. „V církvi nedochází ke změnám paradigmatu,“ řekl a odmítl tak terminologii používanou při synodálních diskusích, která podle něj naznačuje radikální změnu směru v učení či poslání církve.

Současně upozornil, že přílišné zaměření na aktuální společenské otázky může vést k tomu, že se církev začne přizpůsobovat sekulárnímu způsobu uvažování, místo aby oslovovala současný svět z pozice vlastní naukové a historické kontinuity. „Jsem přesvědčen, že náš Pán církev ochrání,“ řekl. „Musíme však splnit svůj díl odpovědnosti a říci: ‚Ne, tento

koncept synodality, i když může vycházet z dobrého úmyslu reagovat na otázky dnešní doby, je ve svých základech chybný.“

Kardinálovo vystoupení

Značná část vystoupení kardinála Burkea během závěrečné volné diskuse na konzistoři se zaměřila na synodní studijní skupinu, která předložila sekretariátu synody zprávu, jež někteří pozorovatelé kritizovali jako pokus oslabit církevní učení tím, že v církvi normalizuje homosexuální vztahy. „Pravda se týká podstaty věci a jejich správného cíle,“ uvedl kardinál Burke. „Nejde o mé osobní sklony, touhy či plány, které jsou velmi subjektivní. Nemohu přece přizpůsobovat učení církve svým touhám nebo sklonům.“ Dodal, že člověk nachází své skutečné štěstí tím více, „čím lépe poznává pravdu o sobě samém, o světě a o skutečném smyslu své existence“.

Kardinál, který poskytl rozhovor pro *The College of Cardinals Report* těsně před nedovoleným svěcením čtyř bisku-

pů Bratrstva sv. Pia X., rovněž poukázal na to, že ani této záležitosti – kterou považuje za závažný schizmatický čin – ani dalším naléhavým otázkám, včetně postavení tradiční latinské mše, se konzistoř vůbec nevěnovala. Kritizoval omezení uložená dokumentem *Traditionis Custodes* a označil je za „pronásledování“ věřících, kteří čerpají duchovní sílu z bohoslužby slavené podle starší formy římského ritu. „Jedná se o formu římského ritu, která se slavila více než patnáct století,“ zdůraznil. „Je nesmírně krásná a tato forma latinského obřadu věřící duchovně posilovala. Měla by být svobodně dostupná.“

„Pro mě jako kněze a biskupa představovala velké duchovní obohacení,“ řekl. „Většinu věřících tvoří prostě zbožní katolíci, kteří se snaží žít svou vírou co nejintenzivněji a předávat ji svým dětem. Jedním z charakteristických rysů společenství kolem tradiční latinské mše je množství dětí. Rodiče velmi dbají na to, aby svým dětem katolickou víru předali.“ Jako možné řešení navrhl zřízení samo-

statného vatikánského orgánu, jenž by se věnoval věřícím, kteří jsou spjati se starší formou římského ritu. „Potřebujeme dikasterium,“ řekl, aby katolíci, kteří si přejí slavit bohoslužbu podle mimořádné formy římského ritu, „mohli přijímat všechny svátosti“ podle dřívějších liturgických forem.

Přestože se kardinál Burke velmi kriticky vyjádřil jak k synodalitě, tak k průběhu samotné konzistoře, zakončil rozhovor s opatrným optimismem. Vyjádřil pevnou důvěru v Boží prozřetelnost a v to, že Kristus svou církev nepřestává vést. „Náš Pán je stále hlavou své církve. Zůstáváme s ním. Nevydáváme se jinými cestami jen proto, že nejsme spokojeni s tím, jak se některé věci v církvi vyvíjejí,“ řekl. „Především musíme na danou situaci nahlížet s moudrostí a poté mít odvahu o těchto záležitostech hovořit a dopátrat se pravdy.“

Kardinál Raymond Burke
Cardinals in the News
přeložil Pavel Štíčka

POTLAČENÍ ÚČINKŮ POTRATOVÉ TABLETY

V roce 2008 dr. Georgi Delgadovi, rodinnému lékaři v okrese San Diego v Kalifornii, zatelefonovala Terry Palmquistová, konzultantka z jednoho pro-life hnutí. Požádala ji prý o pomoc jedna žena z Texasu, která užila mifepriston, aby u sebe vyvolala chemický potrat. Zmíněná žena si potrat rozmyslela a zoufale chtěla vědět, zda ho lze ještě zastavit.

Delgado si nad Terryinou prosbou lámal hlavu. Poté požádal doktora Thomase Hilgerse z Institutu svatého Pavla VI. v Omazeu o radu, zda existuje možnost zvrátit účinky mifepristonu pomocí progesteronu. Jeho odpověď jej povzbudila. Domluvil se s texaskou lékařkou Jonnaly Belocurovou, vyškolenou v NaPro technologii (metoda přirozené prokrea-ce), která těhotnou ženu přijala do péče a pokusila se u ní látky vyvolávající potrat zablokovat.

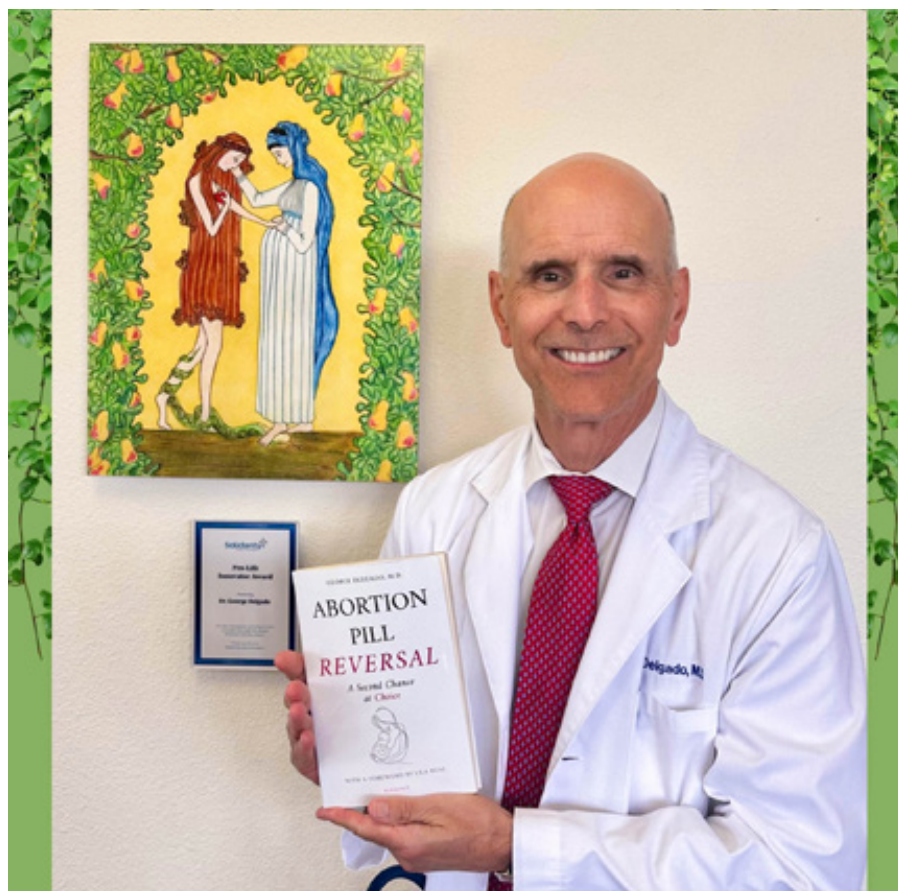
Delgado snahu zachránit mimin-

ko tím, že se v matčině těle zablokuje schopnost vstřebávat jed, na dálku sledoval – matka nakonec miminko donosila a v řádném termínu porodila zdravou holčičku. O osmnáct měsíců později mu nadšená maminka poslala fotografii svého drahocenného batolete se slovy: „Děkuji Vám, pane doktore.“

Během příštích dvou let se na Delgada telefonicky obracelo stále více klinik a lékařů ve snaze pomoci dalším ženám, které si prály ukončit proces chemického potratu dřív, než bude pozdě. V roce

2011 pomáhal spolu s dr. Mary Davenportovou ze San Francisco Bay Area zastavit chemický potrat u další ženy. Pokus úspěšný nebyl, ale oba lékaři se rozhodli společně sepsat protokol o potlačení účinků potratových tablet a zařadit ho mezi dostupnou lékařskou literaturu.

Počet žádostí o pomoc stále rostl, a tak Delgado s podporou neziskové pro-life organizace *Culture of Life Family Services* v roce 2012 vytvořil v kalifornském Escondidu síť odborníků zvanou *Abortion Pill Reversal* (Zvrácení účinku

Dr. George Delgado. Foto: Culture of Life Family Services / FB

potratové tablety).

Kontext

Delgado se domníval, že byl první, kdo přišel na metodu zastavení procesu chemického potratu a záchranu života miminka. Později zjistil, že už v roce 2006 se podařilo potlačit účinky mifepristonu dr. Matthew Harrisonovi ze Severní Karolíny. Každopádně zásluhou jeho odhodlání seznámit s touto možností více lidí se pokusy o zastavení chemického potratu vlastních dětí začaly množit.

V současné době je podstatné toto: snahy zvrátit proces chemického potratu v případě, že si to dotyčná žena rozmyslí, se rychle šíří do celého světa. Zájem o tuto metodu i její dostupnost roste v Austrálii, Mexiku, Rusku, Švýcarsku, Velké Británii, Irsku, Kanadě, Litvě, Kolumbii i jinde, jak to popisuje dr. Delgado ve své knize *Abortion Pill Reversal: A Second Chance at Choice* (Potlačení účinků potratové tablety: Druhá šance na volbu),

kteřou v roce 2025 vydalo nakladatelství Ignatius Press.

Zároveň ovšem žijeme v postkřesťanské kultuře, naplněné zoufalstvím. Miliony lidí podléhají svodům deformovaného pohledu na skutečnost, který jim namlouvá, že klíčem ke štěstí je absolutní svoboda dělat si, co chceme a kdy chceme. Prioritou státních zdravotnických zařízení je v rostoucím počtu zemí naopak usnadňovat přístup k umělým potratům, přičemž často ohýbají pravidla schvalování léků a léčebných postupů, aby vyhověly poptávce těch, kteří o potraty usilují, i těch, kdo z nich profitují.

Děsivý příklad ze života představuje případ dr. Dermota Kearneyho z Velké Británie. Jedna americká zdravotní sestra ho požádala, aby pomohl mladé britské matce, která chtěla zvrátit účinky potratové tablety (mifepristonu), kterou právě užila. Tato zkušenost ho nakonec přivedla k tomu, že se pokusil zavést ve Spojeném království službu pro potlačení účinků potratových tablet. Vzápětí se

proti němu rozjela kampaň založená na předpokladu, že pokud někdo pomáhá ženě zvrátit pokus o umělý potrat, jistě jí nejprve vymyl mozek, zabránil jí vyhledat nezávislé poradenství a poskytl jí neetické finanční pobídky k tomu, aby své dítě zachránila.

Kearneymu v důsledku toho omezili lékařskou praxi a po dobu několika měsíců měl v podstatě zakázáno zachraňovat životy. Nakonec dosáhl plného očištění, na podstatnou část roku však byl omezen ve svém úsilí pomáhat ženám zastavit pokusy o chemický potrat.

Žádoucí výsledek

Je zřejmé, že ne všechny pokusy o potlačení účinků potratové tablety bývají úspěšné. Těhotné ženy někdy nenajdou odbornou lékařskou pomoc. Jindy už je příliš pozdě. Také je třeba vzít v potaz ženy, které si své rozhodnutí znovu rozmyslí a proces potlačení účinků tablety nedokončí. Nicméně u těch, které s léčbou začnou dostatečně brzy a vytrvají, je úspěšnost v závislosti na všech okolnostech více než padesáti až šedesátiprocentní.

Samozřejmě to není žádné mávnutí kouzelným proutkem. Úspěšný výsledek závisí na tom, jak rychle a komplexně tělo dané ženy i miminka zareagují na jed i protilék, stejně jako na včasnosti zásahu a trvalosti odhodlání ze strany matky. Zřejmé ale je, že pokud si matka potrat rozmyslí krátce po požití potratové tablety, proces potlačení chemických účinků jí dává značnou naději, že porodí zdravé dítě.

Dr. Jeff Mirus
Catholic Culture
přeložila Alena Švecová

Jeffrey Mirus, Ph.D.
publicista, zakladatel Trinity Communications a Christendom College

ROZUM A VÍRA

Jaký druh poznání je vlastně naše víra a jak souvisí s rozumem? Je rozumné věřit? Nebo je možné věřit jen tehdy, když rozum „vypneme“?

Jinak řečeno, může dospělý a vzdělaný člověk věřit, i když si nemůže všechno „ověřit“ rozumem? Možná si ještě pamatujeme, že papež Benedikt vyhlásil Rok víry. Ten začal 11. října 2012 u příležitosti padesátého výročí zahájení druhého vatikánského koncilu a skončil o slavnosti Ježíše Krista Krále 24. listopadu 2013. Doporučujeme číst dokumenty, které byly k tomuto roku vydány (například apoštolský list *Porta fidei*); zde se omezíme pouze na některé myšlenky.

Papež Benedikt po celý život prosazoval názor, že rozumné uvažování a náboženská víra nestojí v opozici, ale naopak k sobě neodmyslitelně patří. Víra není slepá. Snaží se chápat a dokazovat, že je rozumná. Proto je impulsem pro rozum a vědu – otevírá jim oči k širší realitě, která nám umožňuje lépe poznat pravou podstatu člověka v jeho celistvosti.

Co znamená, že víra je rozumná?

Znamená to, že víra je druh poznání, který přesahuje rozum, ale není proti němu. Pravdy víry nám dávají směr, světlo a cíl – ukazují, kam je třeba dojít, abychom nebloudili. Cílový bod je tedy dán. Věřícímu člověku to však nestačí. Naším úkolem je proto snažit se svým rozumem tomuto světu přiblížit. Například víra nám říká, že existuje věčný život. Ale jaký bude, co tam bude, jaké je nebe, očistec, proč existuje peklo, jak bude vypadat nové nebe a nová země... o tom není zakázáno přemýšlet, naopak. Víra hledá rozum. Chceme lépe rozumět tomu, co nám Bůh řekl. Jinak řečeno, kdo miluje, chce lépe poznat toho, koho miluje. Je to přece lidské: když máme někoho rádi, chceme se o něm dozvědět co nejvíce. A pokud Bůh stvořil nás, náš rozum nemůže být v protikladu s vírou. Pokud se nám to zdá, ještě jsme nedospěli k cíli a je třeba hledat dál.

Augustin a chlapec

Vypráví se legenda o velkém mysliteli a teologu svatém Augustinovi. Když psal své rozsáhlé teologické dílo *De Trinitate* (O Trojici), procházel se zamyšleně po mořském břehu. Intenzivně přemýšlel nad tím, jak racionálně vysvětlit tajemství Nejsvětější Trojice – tedy jak může být Bůh zároveň třemi osobami (Otec, Syn a Duch svatý), a přesto zůstávat jedním Bohem. Na pláži potkal malého chlapce. Dítě vykopalo do písku malý důlek a pomocí mořské mušle do něj neúnavně přelávalo vodu z oceánu.

Augustin se u chlapce zastavil a s úsměvem se ho zeptal: „Co to děláš, chlapče?“ Dítě odpovědělo: „Chci přelít celé moře do tohoto důlku.“ Učenec se pousmál nad dětskou naivitou a namítl: „To je přece nemožné, moře je příliš velké a tvůj důlek i mušle jsou moc malé.“ V tu chvíli se chlapec (který byl podle tradice maskovaným andělem nebo samotným malým Ježíšem) vážně podíval Augustinovi do očí a odpověděl: „Spíše já přeliji celé toto obrovské moře do malého důlku v písku, než ty svým omezeným lidským rozumem pochopíš tajemství Nejsvětější Trojice.“ Jakmile to dítě dořeklo, okamžitě zmizelo. Augustin zůstal na břehu sám, hluboce pohnutý a zahanbený svou vlastní intelektuální pýchou. Uvědomil si, že lidská mysl nedokáže plně pojmut nekonečného Boha a k některým pravdám je nutné přistupovat s pokorou a vírou, nikoli jen s chladnou logikou.

Svatý Augustin byl velkým myslitelem a ve víře hluboce pokročil. Tento příběh nám pomáhá pochopit, že Bůh je Bůh a člověk je člověk. Není třeba se trápit, pokud jsou v našem životě, ve víře nebo ve světě věci, kterým nerozumíme. Spíše je to docela normální. Jsme ale tak zvyklí snažit se všemu rozumět, že pokud tomu tak někdy není, začínáme pochybovat ne o sobě, ale o tom, čemu věříme.

Není zpověď staromódní?

Věříme však Bohu a Jeho slovu a Bůh nemůže klamat. To také znamená, že víra je poznání, které převyšuje jakékoli jiné lidské poznání. Proto, pokud někdy nerozumíme, můžeme myslet na svatého Augustina a obnovit naši důvěru v Boha, který je o tolik větší než náš malý rozum.

Naše víra ale také žádá, abychom o ni pečovali. Těžko obstojíme v diskusích s našimi kolegy v práci, s přáteli nebo i v rodině, pokud nepřemýšlíme o tom, proč děláme určité věci a čemu věříme. Vlastně neobstojíme ani před sebou samými. Proč chodíme v neděli do kostela? A proč zpověď, není to už staromódní? A tak dále. Kolem nás se často víra nežije. Proto je potřeba upevnit základy, žít podle víry, ale také studovat. Máme výborný materiál, *Katechismus katolické církve*. Je pevným základem, který by měl – alespoň postupně – znát každý. A pokud potřebujeme specifickou informaci k některému tématu, jsou v katechismu také cenné odkazy. Napsáno je toho dost, ale je na nás, abychom věnovali čas a formovali se.

A pak přijdeme na to, že ve studiích otázek víry nikdy nekončíme. Boží pravdy jsou nekonečné a čím více je známe, tím více je chceme poznávat, a tím více jsme schopni Boha milovat a poznávat, jak On miluje nás.

O papeži Benediktovi, s nímž jsme začali, se říká, že byl tak vzdělaný jako teolog, a tak zbožný jako dítě před prvním svatým přijímáním. Není to krásným vzorem pro křesťana dnes?

Helen Mensdorff-Pouilly

PĚT NEVYHNUTELNÝCH PROBLÉMŮ ATEISMU

Nevěřící si často stěžují, že kdyby byl Bůh, měl by svou existenci dávat víc najevo. Nepopírám, že tato stížnost může být míněna upřímně. Připadá mi však, že lidé, kteří ji vyslovují, se obvykle dopouštějí dvojího omylu.

Za prvé ve skutečnosti nechtějí, aby Bůh existoval, a nikdy ho s opravdovým zaujetím ani pocitem naléhavosti nehledali. A za druhé, málokdo z nich si udělal čas na to, aby si promyslel intelektuální a morální cenu spojenou se závěrem, že Bůh neexistuje.

Zatímco věřící může připustit, že Boží skrytost je tajemná, nevěřící musí čelit skutečnosti, že jeho nevíra je děsivá a zároveň absurdní. Abychom pochopili, proč tomu tak je, zamysleme se nad pěti znepokojivými důsledky ateismu.

1. Nedůvěra v rozum

Za prvé ateismus znamená, že nemůžeme důvěřovat vlastnímu rozumu. Filozof Alvin Plantinga argumentuje, že pokud je ateismus pravdivý, je naturalismus sebezničující. Podle tohoto známého argumentu evoluční naturalismus nemůže poskytnout spolehlivý základ pro lidské poznávací schopnosti. To pro ateisty představuje problém, neboť jsou téměř vždy oddáni evoluci i naturalismu (tj. víře, že vše, co existuje, je součástí přirozeného světa).

Plantingův argument je prostý. Pokud jsme se vyvinuli bez jakéhokoli usměrňování vyšší mocí, pak jsou naše vnímání, paměť a schopnost vyvozovat závěry ze své podstaty nespolehlivé. Tyto kognitivní schopnosti jsou totiž naprogramovány tak, aby nám zajistily přežití, nikoli abychom jimi odhalovali pravdu. Jsou-li tedy evoluce a naturalismus pravdivé, nemůžeme svému rozumu věřit, když nám říká, že bychom měli být ateisty.

2. Život v simulaci

Za druhé, ateismus znamená, že dost možná žijeme v určité simulaci. Jednou z nejhlubších výzev pro čistě naturalistický světónázor je vysvětlit původ vědomí. Jestliže realitu tvoří jen bezduché fyzi-

Foto: Iva Horálková / Člověk a Věra

kální procesy, pak těmito procesy musel nějakým způsobem vzniknout nejen život, ale také sebeuvědomění – bytosti schopné abstraktního myšlení, reflexe a logického uvažování. To přinejmenším vyžaduje tvrzení, že nevědomá hmota může za určitých podmínek vytvořit vědomou mysl.

To je samo o sobě bizarní tvrzení, ale ještě problematičtější se stává, když vezmeme v úvahu hypotézu simulace, kterou popularizují osobnosti jako Elon Musk. Podle jednoho vlivného výkladu vědomí nezávisí na žádném konkrétním materiálním substrátu – jako je biologický mozek –, ale čistě na správném typu struktury zpracování informací. Pokud to je pravda, vyplývá z toho, že dostatečně vyspělý počítačový systém by dokázal vytvořit vědomé entity pouhým spuštěním správných procesů.

Pokud však lze vědomé prožívání vytvářet takto, znamená to, že by technologicky vyspělá civilizace mohla spouštět

obrovský počet simulací plných vědomých bytostí, které se mylně domnívají, že obývají skutečný, hmotný svět.

Ateista by samozřejmě mohl odpovédět, že žádný člověk by se pro tvorbu takových simulací nikdy nerozhodl. Tato odpověď se však opírá spíše o nadějně tušení než o pádné důkazy. Kdyby jen nepatrná menšina skutečných lidských bytostí spustila myriády simulací, pak statisticky vychází, že vy i já téměř jistě žijeme v jedné takové simulaci.

3. Absence svobodné vůle

Třetím důvodem je, že ateismus znamená, že nemáme svobodnou vůli. Protože ateismus obnáší filozofický materialismus, jedním ze značně znepokojivých důsledků bezbožného světónázoru je jeho popření svobodné vůle. V určitých internetových kruzích se sice determinismus stal módní záležitostí, ale ve skutečnosti jde snad o nejzlobnější výplod v dějinách lidského myšlení.

Foto: Anička Guthrie / Člověk a Víra

Determinismus vykuchává i ty nejzákladnější etické kategorie. Podle něj žádný člověk nikdy nebyl a ani nebude morálním činitelem. Teroristé z 11. září si podle něj nezasluhují náš hněv a odsouzení o nic víc než počítačová obrazovka, která se nenačítá dostatečně rychle.

Determinismus ničí veškerou ctnost, ušlechtilost a etiku. Tvrdí, že pachatel znásilnění není o nic horší než žena, kterou znásilní, že nacisté nejsou zavrženíhodnější než Židé, které vraždili, a že nikdo z miliard utiskovaných lidí v dějinách netrpěl ničím, co by se dalo přesně popsat jako nemorální.

4. Morálka je společenský konstrukt

Čtvrtým důvodem je, že ateismus znamená, že morálka je společenský konstrukt. Jak obšírně argumentoval C. S. Lewis v knize *K jádru křesťanství*, ateismus postrádá jakýkoli základ pro objektivní morálku. Víme, že druhy jako šimpanzi, kočky a kosatky někdy mučí svou kořist a zabíjejí ostatní zvířata pro zábavu. Na jakém základě může ateista odsoudit skupinu lidí, kteří se rozhodnou dělat totéž?

Uvažte scénář, kdy lidstvu hrozí vyhlazení nárazem meteoru. Přežije pouze skupina neohrožených výzkumníků, kteří v raketě uniknou na Mars. Příslušníci této nové kolonie po svém příchodu

usoudí, že pokud to dospělým přináší potěšení, působit dětem bolest je morálně přijatelné. V důsledku toho nyní existují jen dospělí lidé, podle kterých je mučení dětí pro zábavu v pořádku.

Problém ateisty spočívá v tom, že nemá pojmové nástroje k tomu, aby tuto kolonii, rodící se na Marsu, mohl kritizovat. Navíc pokud lidé nejsou víc než jen vysoce vyvinuté opice, pak vůbec nedává smysl jednat s každým se stejnou úctou. Jaké objektivní měřítko může ateista nabídnout pro tvrzení, že miliardář, dítě s Downovým syndromem, profesor z Harvardu, olympionik a nevyléčitelně nemocný pacient sdílejí stejná práva a důstojnost?

Ateismus ve svém jádru nenabízí žádný trvalý základ pro lidskou důstojnost; není schopen vysvětlit, proč je vždy a všude špatné mučit a zabíjet několik málo jedinců kvůli domnělému prospěchu většiny.

5. Absence racionality

Konečně za páté, ateismus nás opakovaně nutí, abychom přestali racionálně uvažovat. Nevěřící chtějí, abychom si mysleli, že pokud prostě dostatečně dlouho počkáme, z něčeho vznikne něco, z něčeho bez života se stane život a neživé bahno z počátku vesmíru se nakonec promění v planety, oceány, stromy, motýly, Sixtinskou kapli a bytosti, které si uvědo-

muji samy sebe. Nad dokonalým vyláčením našeho vesmíru pro vznik života a dechberoucí krásou jeho přírody pak ateisté mávnou rukou jako nad produktem čisté náhody.

V tomto bodě zní ateistický příběh o realitě spíš jako pohádka než jako racionální vědecká teorie. Ústředním vypravěčským prostředkem tohoto příběhu je darwinovská evoluce, které se nevěřící musí držet, jako by na tom závisel jeho život. Teorie přirozeného výběru na jednu musí být schopna vysvětlit každou stránku lidské zkušenosti, ať už jde o naše náboženské instinkty, morální intuici, smysl pro krásu, obdiv k sebeobětování nebo naši obrovskou kapacitu cítit fyzickou a psychickou bolest, nemluvě o něčem tak zvláštním, jako je homosexualita, která zjevně odporuje všem principům darwinismu.

A jako by to nestačilo, skeptický světonázor musí současně tvrdit, že velká většina lidí (v minulosti i přítomnosti) žije v naprostém bludu, pokud jde o jejich víru v Boha. Ateista zde stojí před opravdu obrovským důkazním břemenem, neboť musí trvat na tom, že ze všech těch miliard údajně vyslyšených modliteb, duchovních setkání a zázračných uzdravení, k nimž v průběhu dějin došlo, nebyl ani jeden jediný případ platný. Pokud by totiž třeba jen jediná z těchto zkušeností byla skutečná, ateismus nemůže mít pravdu.

Celkově tyto úvahy naznačují, že si ateismus žádá nesmírně vysokou intelektuální cenu. Prání, aby se Bůh zjevoval jasněji, je sice pochopitelnou touhou, ale nemělo by nás vést k světonázoru, který není rozumný a stejně tak ani životaschopný.

Clement Harrold
The Catholic Herald
přeložila Alena Švecová

Clement Harrold
teolog a publicista

POSTUPUJÍCÍ EVROPSKÁ DIKTATURA

Dnes ráno jsem u snídane potkal svou přítelkyni Päivi Räsänenovou, finskou luteránskou poslankyni, kterou finský soud uznal vinnou z podněcování k nenávisti – za to, že citovala Bibli a kritizovala LGBT ideologii. V soudním řízení ji zastupovala organizace ADF International. Dvakrát byla obžaloby zproštěna, ale finský stát byl natolik odhodlán dosáhnout odsuzujícího rozsudku, že ji před soud postavil potřetí – a nakonec dosáhl svého.

Na vlastní oči jsem viděl, když se člověk kvůli jeho víře nikdo nechce právně zastat a je označován za šířitele nenávisti, ADF se za něj postaví. Nemohu si tuto organizaci dost vynachvátit. Na tuto konferenci jsem dorazil příliš pozdě na to, abych stihl Päivín příspěvek. Jak jsem se posléze dozvěděl, zmínila se v něm, že jí byl během letu z Finska sdělen zákaz cestovat nazpátek přes londýnské letiště Heathrow. Proč? Protože byla odsouzena za podněcování k nenávisti! Britské úřady rozhodly, že její přítomnost je na území Spojeného království nežádoucí – i kdyby šlo jen o přestup na letišti!

Věřili byste tomu? Vlastně právě z tohoto důvodu jsem se nakonec rozhodl neusadit se na čas v Británii, v cambridgeském „The Moorings“, ačkoli jsem o to stál. Moji tamní přátelé říkali, že není pravděpodobné, že bych se dostal do problémů se státem, ale nedokázal jsem tomu s jistotou věřit. A když teď slyším, že britská vláda zakázala někomu tak nevinnému a vlídnému, jako je tato finská babička, byť jen vstoupit na půdu svého mezinárodního letiště (které technicky vzato ani není územím Spojeného království), pouze to potvrzuje moje podezření. Kdyby mě z Velké Británie kvůli mým textům vyhostili, už bych se tam nikdy nemohl vrátit. To není riziko, které jsem ochoten podstoupit.

Architekti klece

Podívejte se, co mi také nedávno přistálo na X (Twitter) od jednoho francouzského zastánce svobody slova (uvádím to v překladu):

Dnes odpoledne [7. července – pozn. red.] se v Evropském parlamentu hlasovalo o zrychleném projednání návrhu na zavedení tzv. Chat Control, tedy plošného

Päivi Räsänen. Foto: Eurooppalainen Suomi ry

skenování vašich soukromých zpráv. Nešlo o finální hlasování, to proběhne ve čtvrtek. Zajímavější než samotný výsledek je způsob, jakým se o návrhu hlasovalo.

Parlament tento návrh již dříve odmítl a platnost výjimky skončila v dubnu. Rada ho proto znovu předložila ve druhém čtení – tedy v proceduře, kde k jeho zablokování potřebujete absolutní většinu 361 hlasů a kde se zdržení se hlasování počítá jako hlas pro přijetí. Načasovali to přesně na

poslední zasedání před létem, kdy je polovina poslanců již na dovolené. Samotná právní služba rady tvrdí, že ten návrh porušuje článek 7 Listiny základních práv. Vědí to. A stejně si jdou za svým. Jenže právě tohle si nikdo nechce připustit.

Problém nespočívá v tom, že by ti lidé měli zlé úmysly. Nejspíš nemají. Bruselská technokracie tento nástroj pravděpodobně nikdy nevyužije k vaší likvidaci – na to je příliš měkká, příliš svázaná procedurami

a příliš zaměstnaná ospravedlňováním vlastní existence. Problém tkví v něčem jiném: taková infrastruktura se nikdy nebuduje pro moc, kterou máte dnes. Buduje se pro moc, která teprve přijde.

A to, co teď skládají cihlu po cihle, „dobrovolnou“ výjimku po „dobrovolné“ výjimce, představuje dokonalý arzenál. Až skutečná hospodářská krize vynese k moci lidi, kteří na rozdíl od nich nebudou mít žádnou zábranu, už nebudou muset nic vymýšlet. Všechno už bude připravené: plošné skenování, znormalizované, uzákoněné a plně funkční. Nabitá zbraň ležící na stole, připravená, aby se jí někdo chopil.

Hayek to chápal dobře: cesta do otroctví je dlážděna dobrými úmysly úředníků. O svobodu nepřijdete najednou. Vzdáváte se jí rádek po rádku, „na ochranu dětí“, „v boji proti terorismu“, vždy z důvodu, který se nikdo neodvážá rozporovat. Dějiny na tyto lidi nebudou pamatovat jako na ochránce čehokoli. Budou na ně pamatovat jako na architekty klece. Jako na ty, kdo tento aparát vytvořili a s úsměvem ho předali těm, kteří věděli, jak ho použít.

Děje se to. Budují se mechanismy kontroly. Po přečtení toho příspěvku jsem se obrátil na jednoho evropského právníka a aktivistu za svobodu slova, kterého jsem kdysi potkal na konferenci v Evropě, a na celou tu věc jsem se ho zeptal. Nemohu ho citovat přímo a měl jsem dojem, že o tomto konkrétním kroku ještě neslyšel, ale nepřekvapilo ho to. Obecně vzato mi řekl, že bezpečnostní složky po celé Evropě (včetně Spojeného království) velmi dobře vědí, jak je obyvatelstvo nespokojené a že lidé ztratili důvěru ve vlastní vládu. Mohou sledovat a také sledují on-line komunikaci; tento nový krok, který má umožnit sledovat soukromé šifrované chaty lidí, je jen rozšířením jejich pravomocí (samozřejmě prováděným ve jménu „ochrany dětí“). Usoudily, že je snazší kontrolovat původní evropské obyvatelstvo než čelit muslimům a dalším nestabilním komunitám migrantů.

Kanárek v dole

Proto měly pákistánské gangy sexuálních násilníků v Británii volnou ruku. Z téhož důvodu všichni vědí, že policie v pevninské Evropě považuje velké muslimské en-

klávy ve městech za takzvané no-go zóny, nad nimiž nemá kontrolu. (Tady na konferenci ADF jsem se setkal s jednou svou přítelkyní z Evropy, která mi potvrdila, že v jejím městě tomu tak rozhodně je.) Můj evropský známý také říkal, že se to bude jen zhoršovat, protože pro stát je jednodušší zasáhnout proti křesťanům a dalším skupinám, které například provozují domácí vzdělávání, než jít po lidech a komunitách, jež reálně destabilizují veřejný pořádek v Evropě.

Zeptal jsem se svého známého, zda už viděl film *Citizen Vigilante*. Ne, ještě ho neviděl. „Podívej se na něj,“ povzbudil jsem ho a pak jsem mu popsal, o čem pojednává. Řekl jsem mu, že je to velmi temný film – film, který otevřeně vybízí k násilí, kdy lidé berou zákon do vlastní rukou. Podle mě je to předzvěst toho, co přijde, pokud se v Evropě něco radikálně změní. Měl jsem pocit, že se mnou souhlasí, protože zmínil, jak rychle se Jugoslávie v devadesátých letech propadla do vražedného etnického násilí, a na příkladu Severního Irsku během tamních nepokojů popisoval, co se stane, když stát *de facto* ztratí autoritu nad ozbrojenými a rozhněvanými skupinami obyvatel.

Předpověděl, že v nadcházejících letech – bez ohledu na to, zda vypukne „občanská válka“, či nikoli – budou Evropané jako on podrobeni čím dál silnějším státním kontrolám a cenzuře. Vládnoucí třídy po celé Evropě jsou tak fanaticky oddané svému politickému a antropologickému modelu (který je učí, že všichni lidé jsou v zásadě stejní, a pokud se migranti plně neintegrují do evropské společnosti, je to vina původních obyvatel), že na ochranu této ideologie před vlastními lidmi přijmou mimořádná, neliberální a nedemokratická opatření. Umělá inteligence pak státu samozřejmě poskytne nesrovnatelně mocnější nástroje k potlačování nesouhlasu.

V tomto ohledu si myslím, že Päivi je kanárkem v dole naší civilizace. Progressivní byrokratický řád v evropských zemích bude raději napadat věrné křesťany jako „nepřátele společnosti“, než aby řešil skutečné problémy, kterým čelí. Podobných případů můžeme očekávat víc. Dnes je to finská luteránská poslankyně

a babička, zítra to klidně můžete být vy.

Připravme se na odpor budoucí diktatury

Znovu vás upozorňuji na příklad otce Tomislava Kolakoviče, katolického kněze, který v roce 1943 na útěku před nacisty přišel na Slovensko. Říkal tamním katolíkům, že Němci válku prohrají, ale že po jejím skončení jejich zemi ovládnou Sověti – a že tím prvním, co Sověti udělají, bude pronásledování církve. Většina lidí mu nevěřila, ale mnoho mladých ano a pomohli otci Kolakovičovi položit v této zemi základy podzemní církve, aby se připravila na přicházející pronásledování.

Památce otce Kolakoviče jsem věnoval knihu *Live Not By Lies* (Nežijte podle lži). Nyní k nám promlouvá. Opravdu. Naslouchejme mu! Pokud můžeme, měli bychom se snažit zarazit, co se děje, ať už jsme kdekoli. Zároveň bychom se však měli konkrétními způsoby – duchovními i materiálními – připravovat na odpor pro případ, že nedokážeme zastavit přicházející vlnu diktatury pod rouškou záchrany liberální demokracie před křesťany, nacionalisty a dalšími odpůrci, včetně obyčejných lidí, znechucených a unavených tím, co s nimi a jejich zeměmi jejich vůdci dělají.

Päivi Räsänenová, demokraticky zvolená evropská poslankyně, nesmí na příkaz vlády Jeho Veličenstva na cestě domů přestoupit na letišti Heathrow. Proč? Protože je odsouzenou pachatelkou nenávistného projevu – za to, že na veřejnosti citovala Bibli. Taková je realita, v níž se nacházíme.

Rod Dreher
Rod Dreher's Diary
přeložila Alena Švecová

Rod Dreher
novinář a spisovatel

DĚLICÍ ČÁRY DNEŠKA

Kdyby někdo chtěl sestavit stručný katalog znamení doby, srpnové zprávy by mu práci výrazně usnadnily. V Římě se stále méně lidí žení a vdává, zato se rozmáhají večírky na oslavu rozvodu. Mají už údajně vlastní rituály: odhození prstenu, roztržení oddacího listu a „rozvodový dort“. Některé takové „oslavky“ prý přijdou na desítky tisíc eur. Tak si říkám, kdy vznikne svatebně-rozvodová agentura nabízející výhodný balíček: obřad, hostina, fotograf a za příplatek i slavnostní konec a vyrovnání formalit bezkontaktní formou.

K tomu zajímavost: v roce 2025 bylo v Římě uzavřeno jen 1366 církevních sňatků, což je o šedesát procent méně než v roce 2016. Ve Věčném městě tedy ubývá svateb, zatímco konec manželství si hledá vlastní ceremonie. Pokrok má zkrátka také své liturgie.

Zato na někdejších ranči Jeffreyho Epsteina v Novém Mexiku se odehrává příběh opačného druhu. Noví majitelé, katolická rodina, nechali místo tři dny exorcizovat, přejmenovali je na Ranč svatého Rafaela a chtějí z něj vytvořit centrum pro duchovní cvičení a rekolekce. Je v tom cosi téměř biblického: místo spojené se zlem nemusí být zlu ponecháno navždy. Lze je vzít zpět. Temnotě se nemusí jen ustupovat.

Spatřuji v tom jednu z hlavních dělicích čar dneška. Ne mezi moderním a starým, pokrokovým a konzervativním, ale mezi přesvědčením, že některé věci mají svůj obsah, a představou, že jejich význam lze průběžně přepisovat. Zkrátka, že má smysl pracovat na sobě, především skrze svůj vztah k Bohu, sloužit Mu na prvním místě a být dobrým vůči lidem okolo.

Asi jste zaregistrovali, že holandský

Přípravy na katolické charismatické setkání New Dawn na františkánském poutním místě Hájek u Prahy.
Foto: Petr Polanský / Člověk a Víra

biskup Robert Mutsaerts položil papeži Lvu XIV. až nepříjemně prostou otázku: přivádí synodalita lidi blíž ke Kristu a ke spáse? Po letech konzultací, zpráv, pracovních skupin, naslouchání a rozlišování se totiž opravdu smíme zeptat na ovoce. Přibýlo obrácení? Povolání? Úcta k Eucharistii? Misijní zápal? Biskup myslím docela udeřil hřebíček na hlavičku, když připomíná pokušení každé instituce: čím méně se něco skutečně děje, tím více vzniká komisí, které o tom jednají. Také norský biskup Fredrik Hansen připomíná cosi odzbrojujícím způsobem prostého: o víře a morálce se nehlasuje. Synoda ano, rozhovor ano, plánování ano – ale katolické učení není návrh usnesení čekající na většinu přítomných.

A skoro ve stejnou chvíli ukazuje Hamburk, že i na naslouchání se někdy zapomene. Stovky rodičů dětí z katolických škol protestují proti nové sexuální

výchově inspirované „pedagogikou rozmanitosti“, kterou podle nich arcidiecéze prosadila bez skutečného dialogu s věřícími, s rodinami, jež za děti nesou nemalý kus zodpovědnosti a s důvěrou je zapisují ke katolickému vzdělávání.

Do té mozaiky přichází Argentina, která se připojila k Ženevskému konsensu a znovu veřejně vyslovila něco, co ještě nedávno bývalo samozřejmostí: lidský život má nezczizitelnou důstojnost i hodnotu a umělý potrat nesmí být prostředkem metod plánování rodiny.

Možná tedy svět není úplně naruby. Jen se stále zřetelněji ukazuje, kdo ještě věří, že slova jako manželství, život, víra, hřích, odpuštění nebo spása něco skutečně znamenají. A že úkolem křesťana není pokaždé zjistit, kam se svět právě posunul, a spořádaně se tam přesunout také.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasláním darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze dle § 15 odst. 1 nebo dle § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.